

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
22.12.2021
Päätösnumero
21/0417/2
Diaarinumero
00395/20/2209
00451/20/2209

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittajat Kalervo Björkbacka, Osmo Kurola ja Raimo Laitinen, Rovaniemi
Riitta Erola, Rovaniemi

Päätös, josta valitetaan

Viranomainen ja päätöksen päivämäärä
Rovaniemen kaupunginhallitus 10.2.2020 § 53

Kaupunginhallitus on 16.12.2019 § 507 todennut, että Antti Lassilan nykyinen virka sivistyspalvelujen toimialan toimialajohtajana lakkaa 31.12.2019 lukien viran lakkauttamisen perusteella. Koska Lassilalle tarjolla olevat tehtävät vähentyvät olennaisesti ja pysyvästi toiminnan ja tehtävien uudelleen organisoinnista johtuen viranhaltijalain 37 §:n tarkoittamalla tavalla, kaupunki on selvittänyt irtisanomisen vaihtoehtona muun avoimen viran tarjoamismahdollisuudet. Kaupunginhallitus on päättänyt, että viranhaltijalain 37 §:ssä säädetyn mukaisesti Lassila sijoitetaan suostumuksensa mukaisesti toistaiseksi voimassa olevaan sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan virkaan 1.1.2020 alkaen.

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt päätöksestä 16.12.2019 § 507 tehdyt oikaisuvaatimukset, koska päätöksessä ei ole laillisuusvirheitä eikä oikaisuvaatimusten hyväksyminen ole tarkoituksenmukaista.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Björkbackan, Kurolan ja Laitisen valitus

Kaupunginhallituksen päätös on kumottava ja sen täytäntöönpano on kiellettyä.

Antti Lassila ei täytä samassa kaupunginhallituksen kokouksessa hyväksytyjä kysymyksessä olevan viran kelpoisuusehtoja. Hänellä ei ole johtamiskoulutusta, eikä laajakaan kokemus johtamisesta korvaa vajavaista opillista pätevyyttä. Lassilalta puuttuu myös vaadittu sosiaali- ja terveystalouden laaja tuntemus. Kysymys on kaupungin kannalta merkittävimmistä toimialajohtajan virasta, joten erityisten kelpoisuusehtojen päättämiseksi on ollut selkeä peruste. Toimialajohtajan vastuulla on kaksi taloudellisesti merkittävintä toimialaa ja näin ollen tehtävään vaaditaan huomattavaa osaamista molemmilta toimialoilta.

Erolan valitus

Kaupunginhallituksen päätös on kumottava. Rovaniemen kaupunki on veloitettava korvaamaan Erolan oikeudenkäyntikulut.

Toimialajohtajan virkaan suoran ilman minkäänlaista virkavaalia tai hakumenettelyä siirretyllä Antti Lassilalla ei ole viran edellyttämää koulutusta eikä työkokemusta tai näihin perustuvaa lainsäädännön tuntemusta perusturvan toimialalta.

Kehitysjohtajana toimineella Erolalla on sekä koulutusta (myös sivistysalalta) että pitkä työkokemus eri organisaatioissa sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä Oulun kaupungilla näiden lisäksi varhaiskasvatuspalvelujen johtamisesta sekä lisäksi suoritettuna johtamisen erityisammattitutkinto pitkäkestoisena johtamiskoulutuksena. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointijohtajan tehtävänkuvassa mainitaan tehtävän vaativan toimialojen lainsäädännön tuntemista. Erola on koulutukseltaan oikeustieteen maisteri ja hän täyttää kaupunginhallituksen 16.12.2019 § 503 päättämät toimialajohtajan viran kelpoisuusehdot kaikilta osin.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimialajohtajan viran täyttämiseksi ei käytetty kaikkien irtisanomisuhan alla olevien erityistehtävätason johtajien tasavertaista ja syrjimätöntä kohtelua ja mahdollisuutta ilmoittautua virkaan. Irtisanomisuhan alla olevista ei myöskään ollut liitettynä 16.12.2019 kokoukseen ansiovertailua, jolloin Erolan kiistattomasti paremmat ansiot olisivat tulleet esille.

Vaikka Erola oli asemaltaan samalla tasolla toimialajohtajien kanssa ja Erolalla on laaja-alaisen koulutuksensa lisäksi Lassilaan nähden huomattavasti monipuolisempi ja pitkäaikaisempi kokemus kunnan eri toimialojen johtamisesta ja yksityisellä sekä valtion sektorilla toimimisesta, sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan virka oli ennalta päätetty lainvastaisesti vain yhdelle samassa tilanteessa olevalle eli Lassilalle.

Koska Lassila tarkoituksenhakuisesti ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolain vastaisesti virheellisesti menetellen sekä suosien haluttiin kysymyksessä olevaan virkaan, kaupunginhallitus on 10.2.2020 § 52 muuttanut 16.12.2019 tekemäänsä päätöstä viran kelpoisuusehtojen osalta.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kaupunginhallitus on antanut valitusten johdosta lausunnot. Kaupunginhallitus on muun ohella vaatinut, että valittajat on velvoitettava korvaamaan kaupungin asianosais- ja oikeudenkäyntikulut viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden ratkaisun antamisesta lukien.

Antti Lassila on antanut selityksen.

Björkbacka on antanut vastaselityksen.

Erola on antanut vastaselityksen

Kurola on ilmoittanut peruuttavansa valituksen omalta osaltaan.

Merkittäään

Hallinto-oikeus on 29.6.2020 antamallaan päätöksellä hylännyt Björkbackan asiakumppaneineen tekemän valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Lausuminen Osmo Kurolan valituksen osalta raukeaa, koska hän on peruuttanut valituksensa.

Hallinto-oikeus kumoo kaupunginhallituksen 16.12.2019 § 507 ja 20.2.2020 § 53 tekemät päätökset.

Hallinto-oikeus hylkää Rovaniemen kaupunginhallituksen vaatimuksen, jonka mukaan valittajat on velvoitettava korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikulut. Erolan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen enemmälti hyläten hallinto-oikeus velvoittaa Rovaniemen kaupungin korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa 250 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona päätös on ollut oikeudenkäynnin osapuolten saatavissa.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) (jäljempänä viranhaltijainlain) 4 §:n 3 momentin (304/2003) mukaan virkasuhteeseen voidaan 1 momentista poiketen ottaa ilman hakumenettelyä, kun kysymyksessä on sijaiseksi tai avoinna olevaan virkasuhteeseen ottaminen määräajaksi, taloudellisista ja tuotannollista syistä irtisanotun viranhaltijan ottaminen toiseen virkasuhteeseen, 22 §:ssä tarkoitettu virkasuhteen tarjoaminen osa-aikaiselle viranhaltijalle, 24 §:ssä tarkoitettu tai muussa laissa säädetty viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen, muun työnantajan palveluksessa olevan henkilön ottaminen virkasuhteeseen lain tai sopimuksen nojalla tapahtuvan toiminnan siirtämisen yhteydessä taikka muu näihin rinnastettava johtosäännössä määrätty peruste.

Viranhaltijalain 37 §:n 1 momentin mukaan virkasuhde voidaan irtisanoa, kun viranhaltijan tehtävät ovat vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi taloudellisista syistä, työnantajan tai asianomaisen yksikön tehtävien uudelleen järjestelyn vuoksi taikka muista niihin verrattavista syistä. Irtisanominen edellyttää lisäksi, ettei viranhaltijaa voida ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin.

Viranhaltijalakia koskevan hallituksen esityksen (HE 196/2002) yksityiskohteisissa perusteluissa todetaan 37 §:n osalta muun ohella, että sijoittaminen toiseen virkasuhteeseen edellyttäisi, että irtisanottava viranhaltija täyttää asianomaiset kelpoisuusvaatimukset.

Asiassa saatu selvitys

Rovaniemen kaupunginvaltuusto on päättänyt 11.11.2019 organisaatiouudistuksesta, johon sisältyen muun ohella sivistyspalvelujen ja perusturvapalvelujen toimialat on yhdistetty sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialaksi.

Kaupunginhallitus on 16.12.2019 § 503 päättänyt perustaa sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan viran 1.1.2020 alkaen. Viran tehtäväkohtainen palkka on 8 400 euroa kuukaudessa ja kelpoisuusehtona ylempi soveltuva korkeakoulututkinto, sosiaali- ja terveysalan sekä sivistysalan tuntemus, johtamiskoulutus, käytännössä osoitettu johtamistaito ja -kokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Kaupunginhallitus on myöhemmin 10.2.2020 päättänyt oikaisuvaatimuksen johdosta muuttaa 16.12.2019 tekemänsä päätöstä kelpoisuusehtojen osalta siten, että sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan viran kelpoisuusehdoiksi päätetään ylempi korkeakoulututkinto, käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Päätös on päätetty panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Kaupunginhallitus on 16.12.2019 § 507 päättänyt, että viranhaltijalain 37 §:ssä säädetyn mukaisesti Antti Lassila sijoitetaan suostumuksensa mukaisesti toistaiseksi voimassa olevaan sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan virkaan 1.1.2020 alkaen.

Rovaniemen kaupungin henkilöstöjohtajan antaman cv-koonnin mukaan Lassila on koulutukseltaan kasvatustieteen maisteri. Hän on toiminut rehtorina vuosina 2008 - 2009 ja koulutuspalveluiden palvelualuepäällikkönä vuosina 2009 - 2011. Tuolloin hänen vastuualueenaan on ollut Rovaniemen kaupungin koulutuspalveluiden johtaminen. Vuosina 2011 - 2014 Lassila on toiminut sivistyspalveluiden osastonjohtajana. Tehtävä on vastannut nykyisen toimialajohtajan tehtävää. Tehtävä on sisältänyt perusturvan ja sivistyspalveluiden yhteisen johtoryhmän puheenjohtajan tehtävät sekä esittelytehtävät johtokunnassa. Sivistyspalveluiden toimialajohtajana Lassila on toiminut vuosina 2015 - 2019.

Lassila on valitusten johdosta antamassaan selityksessä muun ohella todennut omaavansa riittävän kokemuksen ja tiedot sosiaali- ja terveyspalveluista toimialajohtajan tehtävän hoitoa varten. Hän on aiempiin tehtäviinsä liittyen saanut laajaa kokemusta myös sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminnasta sekä niihin

liittyvästä lainsäädännöstä. Toimiessaan rehtorina ja koulutuspalveluiden palvelualuepäällikkönä hän on tehnyt säännöllisesti yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa lasten, nuorten ja perheiden asiakastilanteisiin sekä palveluiden organisointiin liittyen. Toimiessaan sivistyspalveluiden tuotanto-osaston johtajana vuosina 2011 - 2014 hän on tehnyt läheistä yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotannonjohtajan kanssa liittyen molempien tuotanto-osastojen henkilöstöön ja talouteen. Sivistyspalveluilla sekä sosiaali- ja terveyspalveluilla on ollut yhteinen johtoryhmä, jota Lassila on johtanut puoli-vuosittain. Hän on myös toiminut esittelijänä palvelujohtokunnalla ja saanut tuolloin hyvän näkemyksen ja tiedon sosiaali- ja terveyspalveluiden esittely- ja valmisteluprosessista. Lassilan toimiessa sivistyspalvelujen toimialajohtajana hän on kuulunut kaupungin johtoryhmään, jossa on käsitelty ja linjattu laajasti myös sosiaali- ja terveyspalveluita.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Kaupungissa tapahtuneen organisaatiouudistuksen myötä Antti Lassilan virka sivistyspalvelujen toimialan toimialajohtajana on lakkautettu 31.12.2019 lukien. Hänet on tässä tilanteessa irtisanomisen välttämiseksi viranhaltijalain 37 §:n nojalla sijoitettu sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä.

Sillä hetkellä, kun kaupunginhallitus on päättänyt sijoittaa Lassilan toimialajohtajan virkasuhteeseen, viran kelpoisuusvaatimuksena on ollut ylempi soveltuva korkeakoulututkinto, sosiaali- ja terveystieteiden sekä sivistystieteiden tuntemus, johtamiskoulutus, käytännössä osoitettu johtamistaito ja -kokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Valittajat ovat katsoneet, että Lassila ei täytä viran kelpoisuusvaatimuksia sosiaali- ja terveystieteiden tuntemuksen eikä johtajakoulutuksen osalta. Asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, että Lassila on toiminut vuosina 2015 - 2019 kaupungin johtoryhmässä sekä toiminut tätä aiemmin useamman vuoden perusturvan ja sivistyspalveluiden yhteisen johtoryhmän puheenjohtajan tehtävässä sekä esittelytehtävässä. Hallinto-oikeus katsoo, että Lassila on voinut saavuttaa sosiaali- ja terveystieteiden tuntemuksen myös muuten kuin työskentelemällä kyseisellä alalla ja että hän edellä todetuissa tehtävissä saamansa kokemuksen perusteella täyttää toimialajohtajan viran kelpoisuusvaatimukset myös sosiaali- ja terveystieteiden tuntemuksen osalta. Lassila ei kuitenkaan ole suorittanut erillistä johtajakoulutusta, eikä hänen reservin aliupseerikoulutustaan voida pitää kelpoisuusvaatimuksissa tarkoitettuna johtajakoulutuksena. Lassila ei näin ollen ole hänet toimialajohtajan virkasuhteeseen sijoitettaessa täyttänyt viran kelpoisuusvaatimuksia tältä osin. Kaupunginhallituksen päätökset 10.2.2020 § 53 ja 16.12.2019 § 507 ovat näin ollen lainvastaisia ja ne on kumottava.

Kaupunginhallituksen päätösten tultua edellä mainitulla perusteella kumotuiksi lausuminen muista valituksissa esitetystä valitusperusteista raukeaa.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Viranhaltijalain 53 §:n 1 momentin (304/2003) mukaan sen estämättä, mitä oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, on kunnallisvalituksen tehnyt asianomainen viranhaltija tai muu henkilö, jonka on katsottava tehneen valituksen viran-

haltijan puolesta, vaadittaessa velvoitettava korvaamaan työnantajan kohtuulliset oikeudenkäyntikulut, mikäli valitus koskee tässä laissa tarkoitettua asiaa eikä valitusta hyväksytä. Vastaavasti viranomainen on velvoitettava korvaamaan kunnallisvalituksen tehneen asianosaisen kohtuulliset oikeudenkäyntikulut, mikäli päätös valituksen johdosta osittain tai kokonaan kumotaan.

Kun otetaan huomioon, että kaupunginhallituksen päätökset on kumottu tehtyjen valitusten johdosta, ei asiassa ole perustetta velvoittaa valittajia korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikuluja asiassa.

Erola on valittanut Rovaniemen kaupunginhallituksen 10.2.2020 tekemistä päätöksistä §:t 52, 53 ja 54 yhteisellä valituskirjelmällä ja esittänyt samassa yhteydessä yhteisen oikeudenkäyntikuluvaatimuksen, jonka mukaan Rovaniemen kaupunki on velvoitettava maksamaan hänelle oikeudenkäyntikuluja yhteensä 4 580 euroa laillisine viivästyskorkeineen. Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen olisi kohtuutonta, että valittaja joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaisuudessaan vahinkonaan. Hallinto-oikeus katsoo, että nyt käsiteltävässä asiassa Erolan oikeudenkäyntikulujen kohtuulliseksi määräksi voidaan arvioida 250 euroa. Korvattavaa määrää harkitessaan hallinto-oikeus on kohtuullisuuden lisäksi ottanut huomioon sen, että asianosaiselle itselleen omasta työstään suoritettava oikeudenkäyntikulujen korvaaminen on poikkeuksellista.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei siltä osin, kuin lausuminen Osmo Kurolan valituksen osalta on rauennut, saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 106 §:n säännös huomioon ottaen hakea muutosta valittamalla.

Muilta osin tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Esittelevä jäsen

Anne Niemi

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Riitta Arjas, Anne Niemi ja Hannu Markkula.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Kalervo Björkbacka, kirjeitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Kalervo Björkbackan tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu
maksutta

Riitta Erola, kirjeitse

Oikeudenkäyntimaksu
maksutta

Jäljennös maksutta

Rovaniemen kaupungin asiamies asianajaja Johannes Ahola, kirjeitse

Antti Lassila, kirjeitse

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
  - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
  - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämistä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos:

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa;
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa;
- valtuutettu asiamies on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomaisen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Kunnallisvalitus